

MINTIS

Nr. 30 Memmingen Antradienis, 1946 m. kovo mėn. 26 d. I metai

JTO Saugumo Tarybos konferencija prasidėjo

Anglu Misijai Indijoje sekasi

Londonas, 1946. III. 25 d. Didžiosios Britanijos kabineto misijos sefas Indijai praneša apie pilnai pasiekta susitarimą su Indija. Artimiausiu laiku Indijoje bus prarasti savivaldybių, o kiek vėliau ir steigiamojo seimo rinkimai.

Churchillis grizo i Anglija

Londonas, III. 25 d. I Saouthampton Queen Mary laivu parvyko is JAV Churchillis.

Tiltai Lenkijai

Londonas, III. 25 d. Didžioji Britanija siūlo metais numato pradėti tiesti Lenkijai medžiaga tiltams statyti.

Naujos demonstracijos Trieste

Londonas, III. 25 d. Vakar Trieste vyko demonstracijos. Minia susirinko prie angli ir prancuзу delegacijų būstinių. Buvo nesamos jugoslavų, italų, rusų ir kit. raudonos vėliavos.

Min. Pirm. Sofulio priesrinkimine kalba

Londonas, III. 25 d. Graikijos min. pirm. Sofulis, kuris yra graikų liberalų partijos vadas, pasake vakar priesrinkimine kalba, kurioje kritikavo krastutinius kairiuosius ir krastutinius desiniuosius. Jis taip pat pareis, kad rinkimai Graikijoje busia prarasti objektyviai ir gandai apie rinkimų klastojimą neturi jokio pagrindo.

Persijos skundas svarstomas siandien

Londonas, III. 26. Siandien 11 val. Amerikos laiku (4 val. vid. Europos laiku) bus tiesama JTO saugumo tarybos konferencija. Darbu tvarkoje svarbiausias punktas yra Persijos skundo svarstymas.

Nors vakar per Teherano radija ir buvo pranešta, kad sovietų kariuomenės evakuacija prasidėjo, tačiau Persijos pasiuntinis Vasingtone Hasan Ala dar negavo jokių naujų instrukcijų apie sovietų kariuomenės atitraukimą.

Anglų spauda pažymi, kad ir kazin kas Teherane beatsitiktų, Persijos skundas JTO saugumo taryboje bus svarstomas. Anglų vyriausybė taip pat noretu zinoti, kokiomis sąlygomis ir kokia kaina ivykų Persu rusų susitarimas dėl kariuomenės evakuavimo.

Du britų specialios komisijos nariai isvyko i Persija betarpiskai vietoje susipazinti su ten esancia padetimi.

Stalinas spaudos atstovams pareis, kad Persijos klausimas esąs issprestas dviejų saliu sutartimi. Taip pat Stalinas pareis, kad sovietų kariuomenės i Persijos atitraukimo klausimas issprestas pozityviai.

Per Londono radija buvo pareiksta, kad i britu kovo 3 dienos nota rusams Persijos reikalui iki siol dar jokio atsakymo nagauta.

THOUGHT, Lithuanian daily news.

Permitted by UNRRA Team 155.

Eina kasdien, isskyrus sventadienius.

Redaguoja-redakcine kolegija, atsak. redaktorius J. Vasaitis.

Memmingenas, Airport, Baltic Camp.

Prenumeratos kaina-menesiui 5 RM.

Pleciama vokieciu savivalda

Londonas, III. 25. Is Frankfurto a. M. praneinama, kad amerikieciu zonoje jau sekanti menesi bus pertvarkyta administracijos sistema. Savivalda bus perduota grynai i vokieciu rankas. Amerikieciu rysiu karininkai bus daugiau kaip stebetojai, o ne administratoriai.

Gyventoju pasikeitimas tarp zonu

Londonas, III. 25. Tarp prancuзу amerikieciu okupacines valdzios ivykio susitarimas, pagal kuri nuo balandzio 1 yra atidaroma 3 perejimo punktai po 50.000 gyventoju is kiekvienos puses pereiti apsigyventi. Gyventojams leidžiama pasijmti po 100 kg bagazo, taip pat reikalaujama sveikatos pazymejimo. Tarp perejimo punktu is amerikieciu puses pamineta. n. Ulmas, Karlsruhe, is prancuзу puses Biebach.

Paleidžia daug vokieciu karo belaisviu

Londonas, III. 25. Artimiausiomis dienomis is vakaru Vokietijos okupaciniu zonu numatoma paleisti apie 100.000 vokieciu karo belaisviu, kurie grizta gyventi i rusu zona.

Is Nurnbergo bylos

Londonas, III. 25 d. Vakar Hessas ir jo gynejas tese savo apsigynimo kalbas. Paaiskejo, kad Hessas buvo susitikęs su lordu Simon 1941 m. ir stengesi surasti pagrinda susitarimui. Hessas siule anglams palikti Vokietijai laisvas rankas, Europoje, o Vokietija nesikistu i Anglijos imperijos reikalus. Hessas taip pat reikalavo grazinti Vokietijai kolonijas.

Kanados snipinejimo byla teisme

Londonas, III. 26. Siandien bus padarytas trecias pranesimas apie susekta snipinejimu aferą Oftavoje. Vakare teisme buvo patiekta tolimesne irodomoji medžiaga, is kurios aiskeja, kad rusu karo attache pavaduotojas Sabatiu turejo pasimatymu su vietos snipais.

Nauja Prancuzijos nota

Londonas, 1946. III. 25 d. Prancuзai, reaguodami i Franco nota Anglijai ir Amerikai, paruose toms valstybems savo nota, kurioje reikalauja imtis bendros akcijos pries Prancuзų rezima JTO Saugumo Taryboje ir siulo tuojau pradeti taikyti ukio sankcijas, pirmoji eilei nutraukiant naftos tiekimus. Su notes turiniu supazindinta ir SSSR.

Neramumai Palestinoje

Londonas, III. 26. Tel-Avive minia uzpuole policijos nuvada. Po namu buvo padeta mina. Vakare i Palestina atvyko laivas su nelegaliais pabegeliais. Minia puole policija, noredyti policijai pabegelius suimti. Gatvose buvo pastatytos barikados.

Anglai nepatenkinti Rusu propaganda

Londonas, 1946. III. 25 d. Valstybes sekretorius Mc Neel, kalbedamas ze-muosiuose rumuose, astriai puole sovietu valdzios spauda ir radijo propaganda pries Didziaja Britanija.

Komunistu byla teisme

Londonas, 1946. III. 25 d. Berlyne amerikieciu kariuomenės teisme prasidėjo dviejų vokieciu komunistu byla, kurioje jie kaltinami terorizavimu valdiniu istaigu Schöenberg'e (Berlyno priemiestyje).

Amerikos lietuvių spauda

"Dirva" jau per kelius numerius spausdina veikalą — "Lietuva Tironu Pankuose". Veikalas numatomas išleisti atskira knyga. Veikalas pasakoma daug karcios teisybes tiems, kurie vienu ar kitu būdu prisidėjo prie Lietuvos niekinimo ar naikinimo.

"Argentinos Lietuvių Balsas" ragina savo skaitytojus kreiptis į Comite Cooperation a Europa arba į redakciją visus tuos, kurie esą gavę iš Europos laisų ir noretų iš ten savo gimines atskviesti. Iš to raginimo susidarė išpušis, kad į Argentina pabėgėliams ivaziuoti nebūt taip sunku, kaip ir JAV, jei kartais tektų ilgiau užtrukti.

"Vienybėje" p. Tysliaviene raso, kad komunistai labai bijo, jog į Amerika neatvažiuotų daugiau pabėgėlių. Komunistai deda visas pastangas, kad kiekvieno pransancio pareiskimai būtų atmetti. Bet, pasak autorės yra ir nekomunistų, kurie klausia: ka jie čia velks? Autore aiškina, kad Amerika yra stebuklu salis ir kiekvienas energingas bei darbštus pilietis gali susikurti gera seimos židinį.

Lietuviai Danijoje

Siuo metu lietuvių pabėgėlių Danijoje priskaitoma kiek daugiau kaip 3.000. Lietuvių pabėgėliai į Daniją daugiausia pateko iš Pillau-Danzig-Gdynes apsupimo. Ju keltas iš to apsupimo buvo nepaprastai kruvinas. Vyru vokiečiai ir laivus priimdavo tik suzeistus. Moterims taip pat buvo daug vargo, nes pirmoji eilė ir laivus galejo sesti vokiečiai. To baisaus begimo metu išryskejo vokiečių brutalumas visoj savo didybėje.

Lietuvių pabėgėlių tarpe siuo metu yra ir 700 Klaipėdos krasto gyventojų. Visi pabėgėliai apgyvendinti 6 stovyklose: Nymindėgė, Vedbaekė, Kopenhagoje, Koldinge, Holstebėje ir Hortense. Daugiausia lietuvių gyvena (1.800) Nymindėgabo stovykloje. Šioje stovykloje kitu tautybių pabėgėlių nėra. Vedbaeko stovykla yra specialiai skirta lietuviams pabėgėliams akademikams. Čia daugiausia yra susispietę lietuvių ir latvių inteligentijos. Kai kuriose stovyklose gyvenamos patalpos blogos.

Lietuvių reikalams danų, alijantu ir kitų istaigose atstovauti, kultūrinams, religiniams ir ekonominiams reikalams tvarkyti yra įsistatę šie vienetai: Lietuvių Komitetas Danijoje, Lietuvių-Danų salpos Komitetas ir Pabaltijo Komitetas. Lietuvių-Danų Komitetas yra daugiausia nuveikęs. Ji remia daug itakingu danų. Jo iniciatyva buvo surinkta nemažai aukų, o studentams buvo daug padėta istojant į aukstasias mokyklas. Visuose Komitetuose is lietuvių didžiausi veikluma rodo ir visa darba suka M. Brakas. Penktąją dalį visu pabėgėlių sudaro mokyklinio amžiaus vaikai. Vienoje is stovyklų veikia 5 skyrių pradžios mokykla. Ja lanko 154 vaikai. Mokymo darbas ir mokytojų ir mokinių nepaprastai sunkus dėl nebuvimo reikiamų vadovėlių. Vadovėliai paskutiniu laiku spausdinami rotatoriumi. Suaugusiems taip pat organizuojama svietimo kursai. Veikia danų, anglų ir ispanų kalbų kursai.

Maistas, kuri lietuvių pabėgėliai gauna Danijoje, kalorijų atžvilgiu yra pakankamas. Maitina Danijos Raudonasis Kryžius. Vaikams ir motinoms labai truksta vitamino. Pabėgėlius dažnai materialiai paremia Amerikos lietuvių.

Pabėgėlių santykiai su danų visuomene bei atskirais asmenimis gana geri, tačiau to negalima pasakyti apie oficialios valdžios istaigas. Oficialiosios istaigos dažniais atvejais laviruoja panasiai, kaip ir Svedijoje.

"Naujienos" pranesa, kad Meksijoje isejo iš spaudos Martyno Gudelio knyga ispaniskai "Lo Que en la U.R.S.S." (Ka girdejau Sovietu Sąjungoje). Autorius savo laiku mokesi Ispanijoje. Ten ji užklupo ir pilietinis karas. Su Ispanijos Respublikos armija jam teko nuvykti į Rusiją ir gyventi Maskvoje, Leningrade ir kituose miestuose. Mokedamas rusų kalba galejo is pirmųjų saltiniu daug ka patirti. Tuos patyrimus ir apraso savo knygoje. Knyga Meksikoje, kur didelis komunistų sirsu lizdas, sukele didele sensacija. Knygoje iskelta nesvankios sovietu politikos slapybes.

"Draugas" pranesa, kad anksčiau lietuvių mokyklose Amerikoje vaikai buvo mokomi Lietuvoje paruostais vadovėliais. Metodikos poziru tie vadovėliai buvo pritaikyti tiems, kuriems lietuvių kalba buvo prigimta ir kuriems tik truko rasto. Pagaliau vadovėliai issibaige. Sv. Kazimiero sesers, kurios moko kelta tuks. vaikų, isleido tris prad. mokyklai skirtus lietuviskus vadovėlius.

Lietuviai Svedijoje

Siu metu pradžioje Stokholme ivyko Lietuvių Draugijos Svedijoje steigiamasis susirinkimas. Susirinkime gausiai dalyvavo Stokholme ir kitose Svedijos vietose gyvenantieji lietuviai. I Draugijos valdyba isrinkta: prof. Kazlauskas, inz. Maliska, p. Dailidienė, Seinius ir stud. Gedminas. Pirmininko pareigas pasieme Kazlauskas. Steigiamajam susirinkime i Draugija nariais isirase 33 lietuviai.

Sausio men. viduryje isrinkta ir nauja Svedijoje studijuojanciu lietuvių studentu atstovybe. I naująją atstovybe isrinkta studentai is visu triju universitetu, kur lietuvių studijuoja: Stokholmo, Götėborgo ir Uppsalo. I atstovybe isrinkta šie studentai: Varnauskas, Saulys, Augustis, Mazeika ir Lape. Reikia pasidžiaugti, kad visi studentai i mokyklas pateko. Is salpos komiteto studentai gauna stipendijas. Dabartiniu metu stipendijas gauna 24 studentai. 5 is ju studijuoja medicinos fakultete, 8 technikos fakultete, 6 ivairiuose technikos institutuose, 2 dantu technikos institute ir 3 pritaikomojo meno privaciose studijose.

Svedijoje leidziamas lietuvių laikrastis "Svetur" pranesa, kad internuoti pabaltiečiai isduoti rusams. Jie is Svedijos isgabenti sausio men. 23 d. laivu "Bielostrov". Tas pats laivas kiek anksčiau yra isvezes ir internuotuosius vokiecius. Vienas latvis nusizude. Kas su isveztaisiais atsitiko laive — mes tegalime tik spelioti, bet turime pagrindo galvoti, kad i kranta ju nedaug gyvu teislipo. Is internuotuju pacioje Svedijoje palikta tik labai maza dalis, kurie irode, kad jie vokieciu armijos kariai. Tat musu pirmame pranesime pripuolamai gautos zinios visai pasitvirtino. Svedijos vyriausybė "apgyne" Svedijos garbe, kurios himne mes zinome esant tokis zodzius: "Tu viespatauji musu prisiminimuose nuo senoves didingu laiku, kada tavo garbingas vardas sklido visoje zemeje".... Apie paskutine internuotuju padeti mes gavome tokiu ziniu: Internuotieji jaute, kad su jais artimiausioje ateityje rusiasis svedai nedraugiskai pasielgti. Pries isduodant dvasiskiamas buvo leista atlaikyti pamaldas, bet ir tai vyko stiprioje policijos prieziuroje, kad dvasiskiai su jais nesikalbetu. Didele dauguma isduotuju bande visokiausiomis priemonemis nusizudyti. Pabaltieciu internuotuju vadas Dr. Eidfusas "Sv. D." bendradarbiui rado pro-

gos pasakyti: "Vienintells mano nusikaltimas yra mano tevu zemes meile." Jauniausias is isduotuju buvo sulaukes vos 16 metu jaunuolis.

Gyvenimas Australijoje

Australijos zemynas yra padalintas i 5 status (valstybes). Ten iki siol dar yra didelis pareikalavimas baltuju kolonistu ir zemes ukio darbininku. Australijos miestu pagrindinis bruožas yra ju erdvumas, nematyti namu sugrudimo. Vargu kas ras ten siauru gatviu, arba tamsiu skersgatviu.

Gyvenimo salygos Australijos miestuose yra lengvesnes ir patogesnes uz tos pat rusies salygas Anglijoje. Darbininkas dirba paprastai tik 8 valandas i diena. Kaikuriuose statuose atlyginimo minimumas yra valdzios nustatyta. Pragyvenimo islaidos yra palyginti nedideles ir daugelis reikmenu, kurios kitur yra laikomos liuksusu, cia visu gyventuju sluoksniu yra placiai vartojamos. Gyventojai yra priprate prie trumpu darbo valandu ir geru atlyginimu bei gero maisto. Todel Australijos miestiečiai daugumoj yra geros nuotalkos ir malonus žmones. Jie megsta pramogas ir tam turi daug laiko. Siu tas klimatas leidžia jiems pramogauti ore. Darbininkas labiau megsta isleisti keleta pensu isvykdamas su savo seima i gaivinanti pajuri, negu praleisti vakarus tvankioj teatre salej. Australijos miestiečiai yra geresni plaukikai, negu D. Britanijos miestu gyventojai. Juros vanduo yra tiek siltas, kad galima maudytis istisus metus. Maudykles dažniausiai yra specialiai irengtos pajuryje, kad apsaugotu pramogautojus nuo juros rykliu.

Gyventoju dauguma megsta blaivuma, girtuokliavimo reiskiniai palyginti yra retas dalykas, ir tai ypac krinta i aki sventadieniais.

Gyvenimas kaime yra daug sunkesnis. Kolonisto darbas yra nelengvas. Australijos zemes ukyje nera imanoma pritaikinti 8 valandu darbo diena, kur tenka keltis pries ausra. Kiekvienas kolonistas laiko tiek karviu, kiek tik jis gali isserti, nes pieno ukis dabar yra pagrindine zemes ukio saka. Pirmasis dienos darbas yra suvaryti banda i melzimo kute. Pamelzus reikia skubėti i pienine su svieziu pienu. Ryta, vidurdien i vakare atsiranda daug visokių darbu. Be paprastu dienos ruosos darbu reikia dar padirbėti darze, vaisiu sode ar vynuogyne, kurie yra beveik prie kiekvieno ukio vieno ar poros akru didzio. Be to, reikia priziureti zirgyna ir laiku rinkti vaisius, kuriuos puola buriai godziu pauksciu. Australijos ukininko diena sudaro nenutraukiama darbu grandine. Neziurint darbu gausumo, tiek vyru, tiek moteru veiduose galima pastebėti gera nuotauka.

Kitas pazymetinas skirtumas tarp Suvienytos Karalijos (D. Brit.) ir Australijos gyvenimo yra Australijos statu (valstybiu) vaidmuo. Pav. gelezinkelius ten administruoja statai ir, nesiekdami naudos, stengiasi patarnauti dirbantiesiems. Kaikuriuose statuose valdzia reguliuoja darbininku ir darbdaviu santykius. Gincams spresti yra isteigtos darbo istaigos. Tuo isvengiama taip nuostolingi ir daug skurdo atnesanciu streiku. Gal but galima butu primesti siai santvarkai tik perdidėle priklausomybe nuo valdzios.

Darbo susirasti padeda darbo istaigos bei profesines sajungos, kurios valdzioje atstovaujamos per savo rinktus atstovus.